

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
(найменування центрального органу управління освітою, власник)

Підготовка національних команд до Олімпійських ігор
(назва навчальної дисципліни)

(дисципліна спеціалізації СВД)

ПРОГРАМА

**нормативної навчальної дисципліни
підготовки магістрів**
(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

Галузь знань 01 Освіта
(шифр і назва напрямку)

спеціальності 017 Фізична культура і спорт
(шифр і назва спеціальності)

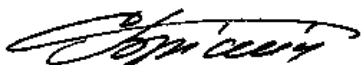
(Шифр за ОПІ _____)

Навчальна програма з дисципліни «Підготовка національних команд до Олімпійських ігор» для магістрантів спеціальності 017 Фізична культура і спорт - X с. (денна форма навчання), XII с. (заочна форма навчання).

Розробник: к.фіз.вих., доцент Задорожна О. Р.

Навчальна програма затверджена на засіданні кафедри теорії спорту та фізичної культури 28.08.18 р. протокол № 1

Завідувач кафедри теорії спорту та фізичної культури

(підпис)

(Бріскін Ю.А.)
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни “Підготовка національних команд до Олімпійських ігор” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності 017 Фізична культура і спорт.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є різні складові підготовки національних команд до Олімпійських ігор, у тому числі їх історичні аспекти.

Міждисциплінарні зв’язки: олімпійський спорт, професійний спорт, загальна теорія підготовки спортсменів.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Організаційні аспекти підготовки спортсменів до Олімпійських ігор.
2. Особливості підготовки національних збірних команд до Олімпійських ігор у світі та в Україні

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни “Підготовка національних команд до Олімпійських ігор” (дисципліна спеціалізації СВД) є вивчення історії і розвитку вітчизняної системи олімпійської підготовки, стратегії підготовки національних команд до Олімпійських ігор у різних країнах світу, організаційно-правових система олімпійської підготовки.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є формування професійного світогляду студентів, основ знань і навичок щодо системи олімпійської підготовки у світі та в Україні.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:
знати: законодавчу базу розвитку системи олімпійської підготовки в Україні, структуру та зміст системи науково-методичного забезпечення підготовки національних олімпійських команд, підходи до побудови олімпійської підготовки у чотирирічних циклах;

вміти: застосовувати у практичній діяльності одержані знання стосовно організаційних і управлінських аспектів сучасного олімпійського спорту; застосовувати цільові програми підготовки національних команд до Олімпійських ігор.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин/ 3 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Організаційні аспекти підготовки спортсменів до Олімпійських ігор

Тема 1. Програмно-нормативне забезпечення підготовки спортсменів до Олімпійських ігор.

Основні поняття дисципліни: Єдиний календарний план фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів України, навчально-тренувальні збори, спеціалізовані навчальні заклади спортивного профілю, спортивні федерації, школи вищої спортивної майстерності, центри олімпійської підготовки, центри студентського спорту вищих навчальних закладів. Законодавча база розвитку системи олімпійської підготовки в Україні: Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту; Закон України „Про внесення змін і доповнень до Закону України про фізичну культуру і спорт”; Закон України „Про фізичну культуру і спорт”; Закон України „Про антидопінговий контроль у спорті”; Закон України „Про підтримку олімпійського, параолімпійського руху та спорту вищих досягнень в Україні”; Цільова комплексна програма „Фізичне виховання – здоров'я нації”; Цільові комплексні програми підготовки спортсменів України до літніх і зимових Олімпійських ігор; Стратегія формування сучасної системи олімпійської підготовки на період до 2020 року. Положення про центр олімпійської підготовки.

Тема 2. Науково-методичне забезпечення олімпійської підготовки

Науково-методичне забезпечення як складова системи забезпечення спортивної підготовки. Структура та зміст системи науково-методичного забезпечення підготовки національних олімпійських команд. Моделі науково-методичного забезпечення підготовки висококваліфікованих спортсменів (на прикладі Австралії та Великобританії). Поняття цільової комплексної програми підготовки національних команд в олімпійському та річному циклах.

Тема 3. Побудова підготовки спортсменів в олімпійських циклах

Структура і зміст підготовки спортсменів в олімпійських циклах. Моделі чотирирічного олімпійського циклу підготовки спортсменів високої кваліфікації. Стратегія олімпійської підготовки у річних макроциклах. Варіанти структури олімпійських циклів для різних видів спорту.

Змістовий модуль 2. Особливості підготовки національних збірних команд до Олімпійських ігор у світі та в Україні

Тема 4. Досвід побудови олімпійської підготовки у світі

Підходи до побудови олімпійської підготовки. Розвиток основ централізованої підготовки в олімпійському спорті. Розвиток зарубіжних центрів олімпійської спортивної підготовки і спортивної науки. Науково-

методичне, апаратурне і медичне забезпечення спортивної підготовки в зарубіжних країнах. Матеріально-технічне забезпечення збірних команд зарубіжних країн. Система змагань і відбір до збірних команд зарубіжних країн. Соціальна підтримка олімпійців в зарубіжних країнах. Олімпійська підготовка спортсменів СРСР у період 1952-1992 рр. Досвід підготовки німецьких спортсменів до Олімпійських ігор. Олімпійська підготовка національної команди США. Розвиток олімпійської підготовки спортсменів у Китаї (КНР).

Тема 5. Система олімпійської підготовки в Україні

Проблеми вітчизняної системи олімпійської підготовки: малоефективна система управління олімпійською підготовкою, нераціональне використання наявних ресурсів для олімпійської підготовки, незадовільне матеріально-технічне забезпечення олімпійської підготовки, недостатній рівень конкуренції при формуванні збірних команд України, низьке наукове та медичне забезпечення олімпійської підготовки. Тенденції розвитку олімпійського спорту у світі та в Україні. Перспективи розвитку системи олімпійської підготовки в Україні. Фінансування олімпійського руху в Україні: реформування системи управління розвитком спорту та олімпійської підготовки, здійснення олімпійської підготовки з видів спорту, в яких Україна здатна мати олімпійські медалі в найближчі 8 років, залучення до олімпійської підготовки у пріоритетних видах спорту спортсменів світового рівня, створення сучасних центрів олімпійської підготовки. Центри олімпійської підготовки в Україні. Науково-методичне забезпечення олімпійської підготовки в Україні.

3. Рекомендована література

Основна:

1. Бріскін Ю. Удосконалення структури та змісту навчальної дисципліни „Професійна майстерність тренера” / Юрій Бріскін, Аліна Передерій, Мар’ян Пітин, Євген Приступа // Фізична активність, здоров’я і спорт. – 2010. – № 1. – С. 74–80.
2. Briskin Y. Indicators of special training of highly skilled archers in pre mesocycle / Yuriy Briskin, Maryan Pityn, Sergey Antonov // Journal of Physical Education and Sport (JPES). – 2011 – Vol. 11, art 51. – P. 336–341.
3. Дрюков В. О. Науково-методичне та медичне забезпечення спортсменів у спорті найвищих досягнень / В. О. Дрюков, Т. Є. Містулова. – Київ : Наукова думка, 2004. – 277 с.
4. Дрюков В.О. Організація та напрями педагогічного супроводу підготовки збірних команд України до Ігор ХХІХ Олімпіади в Пекіні (на матеріалі фехтування) // Актуальні проблеми фізичної культури і спорту. – 2008. – № 14. – С. 31–37.
5. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3808-12>

6. Игры XXIX Олимпиады и направления совершенствования олимпийской подготовки спортсменов Украины // В. Н. Платонов, Ю. А. Павленко, О. А. Шинкарук [и др.] // Наука в олимпийском спорте. – 2009. – С. 24–26.

7. Платонов В. Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и ее практические приложения : [учеб. для студ. высш. учеб. завед. физ. воспитания и спорта] / В. Н. Платонов. – Киев : Олимпийская литература, 2004. – 808 с. – ISBN 966-7133-64-8.

8. Платонов В. Н. Спорт высших достижений и подготовка национальных команд к Олимпийским играм / В. Н. Платонов. – Москва : Советский спорт, 2010. – 310 с.

9. Платонов В. Олимпийская подготовка национальной команды США: победы, поражения, проблемы [Электронный ресурс] / В. Платонов, С. Масри // Наука в олимпийском спорте. – 2004. – № 2. – С. 30–35.

10. Положення про центр олімпійської підготовки (від 7 вересня 2011 р. N 948) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/948-2011-%D0%BF>

11. Шинкарук О. А. Отбор спортсменов и ориентация их подготовки в процессе многолетнего совершенствования (на материале олимпийских видов спорта) / О. А. Шинкарук. – Киев : Олимп. л-ра, 2011. – 360 с.

12. Шинкарук О. Особливості олімпійської підготовки спортсменів у зарубіжних країнах / О. Шинкарук // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві : зб. наук. пр. Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2012. – № 1(17). – С. 126–130.

13. Шкрібтій Ю. М. Організаційне і програмно-нормативне забезпечення олімпійської підготовки [Електронний ресурс] / Ю. М. Шкрібтій // Спортивна наука України. – 2006. – № 1(2). – Режим доступу : <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/SNU/2006-1/06sjmtot.pdf>.

14. Pityn M. Features of theoretical training in combative sports / Pityn Maryan, Briskin Yuriy, Zadorozhna Olha // Journal of Physical Education and Sport. – 2013. – Vol. 13(2), art 32. – P. 195–198.

Допоміжна:

1. Брискин Ю. А. Структура и содержание теоретической подготовки фехтовальщиков / Брискин Ю. А., Питын М. П., Задорожная О. Р. // Физическое воспитание студентов. – 2013. – № 4. – С. 10–14.

2. Бріскін Ю. Освіченість фехтувальників з теорії обраного виду спорту та олімпізму на різних етапах багаторічної підготовки / Бріскін Юрій, Пітин Мар'ян, Задорожна Ольга // Теорія та методика фізичного виховання. – 2012. – № 5. – С. 3–7.

3. Bergsgard N. A. Sport Policy: a comparative analysis of stability and change / N. A. Bergsgard, B. Houlihan, P. Mangset, S. I. Nodland, H. Rommetvedt. – Elsevier, 2007. – 285 p.

4. Houlihan B. Comparative Elite Sport Development: systems, structures and public policy / eds. by B. Houlihan, M. Green. – Oxford, 2008. – 320 p.
5. Бурк В. Спорт в Китае: история развития и современное состояние / В. Бурк // Наука в олимпийском спорте. – 2014. – № 1. – С. 54–59.
6. Вацеба О. Організаційні та програмно-нормативні засади підготовки до реалізації стратегічного національного проекту "ОЛІМПІЙСЬКА НАДІЯ – 2022" / Оксана Вацеба // Фізична культура, спорт та здоров'я нації : зб. наук. пр. Вінницьк. держ. пед. ун-ту імені Михайла Коцюбинського. – Вінниця, 2014
7. Ву Хау Система научного и медицинского обеспечения спортсменов олимпийской команды Китая [Электронный ресурс] / Ву Хау // Наука в олимпийском спорте. – Режим доступа: http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/NOS/2009_2/NvOS_2_2009_arts_pdf/Art_3.pdf
8. Задорожна О. Значущість компонентів теоретичної підготовки фехтувальників на різних етапах багаторічного удосконалення / Ольга Задорожна, Мар'ян Пітин // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2012. – № 1. – С. 212–215.
9. Задорожна О. Результативність провідних спортсменок України у командних змаганнях із фехтування на шпагах (на прикладі сезону 2014–2015 рр.) / Задорожна О. Р., Семеряк З. С., Гошко А. Є. // Науковий часопис Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2017. – № 2(83). – С. 40–44.
10. Задорожна О. Порівняльний аналіз результативності шпажисток збірної команди України в особистих та командних змаганнях / Задорожна О. Р., Семеряк З. С., Свистіль Ю. В. // Фізична культура, спорт та здоров'я нації : зб. наук. пр. Вінницьк. держ. пед. ун-ту імені Михайла Коцюбинського. – Вінниця, 2017. – Вип. 3(22), т. 2. – С. 289–294.
11. Задорожна О. Результативність спортсменок збірної команди Естонії у командних змаганнях із фехтування на шпагах (на прикладі сезону 2016-2017 рр.) / Задорожна О., Гошко А., Палатний А. // Фізична культура, спорт та здоров'я нації : Зб. наук. пр. Вінницьк. держ. пед. ун-ту імені Михайла Коцюбинського. – Вінниця, 2018. – Вип. 5(24), т. 2. – С. 210–216.
12. Клешнев В. В. Модели научно-методического обеспечения подготовки элитных спортсменов [Электронный ресурс] / В. В. Клешнев // Основные функции спорта в современном обществе. – 2007. – 9 с. – Режим доступа: www.biorow.com/ru_papers_files/2007%20sport%20sci%20models.pdf.
13. Козлова Н. А. Развитие основ централизованной подготовки спортсменов в олимпийском спорте / Козлова Н. А. // Физическое воспитание студентов. – 2012. – № 1. – С. 47–49.
14. Пітин М. Засоби теоретичної підготовки у системі багаторічного удосконалення спортсменів / М. Пітин, О. Задорожна // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. виховання, спорту та здоров'я людини / за ред. Євгена Приступи. – Львів, 2013. – Вип. 1. – С. 169–173.

15. Павленко Ю. Організація та середовище системи науково-методичного забезпечення олімпійської підготовки / Павленко Ю. // Фізична активність, здоров'я і спорт. – 2011. – № 4(6). – С. 34–39.

16. Рубин В.С. Олимпийские и годовые циклы тренировки / В. С. Рубин. – Москва : Советский спорт, 2004.

17. Сітнікова Н. С. Сучасний стан фінансування Олімпійського руху в Україні [Електронний ресурс] / Н. С. Сітнікова // Державне будівництво. – 2011. – № 1. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2011_1_44

18. Стратегія формування сучасної системи олімпійської підготовки на період до 2020 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 3 червня 2009 р. N 592-р. Пункт 2 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 760 ([760-2013-п](#)) від 17.10.2013 р.

19. Тренажерні засоби в удосконаленні підготовленості спортсменів у фехтуванні / Бріскін Ю. А., Пітин М. П., Семеряк З. С., Задорожна О. Р., Смирновський С. Б. // Вісник Чернігів. держ. пед. ун-ту ім. Т. Г. Шевченка. Серія: Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт. – Чернігів, 2014. – Вип. 118, т. 2. – С. 30–34.

Інформаційні ресурси інтернет:

- Мультимедійне забезпечення лекцій, демонстрація відеороликів з Ігор Олімпіад та Зимових Олімпійських ігор.
- НОК України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.noc-ukr.org/>
- Міжнародний Олімпійський комітет [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.olympic.org/>
- Олімпійська арена [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.olimparena.org/>
- Освітній портал „Веспо” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.vespo.com.ua

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: екзамен.

5. Засоби діагностики успішності навчання:

- перевірка конспектів самопідготовки;
- опитування на семінарах;
- виконання практичних робіт;
- написання самостійних робіт;
- іспит.

Екзаменаційні вимоги

1. Основні терміни дисципліни «Підготовка національних команд до Олімпійських ігор».

2. Законодавча база розвитку системи олімпійської підготовки в Україні.

3. Стратегія формування сучасної системи олімпійської підготовки на період до 2020 року.

4. Положення про центр олімпійської підготовки.

5. Науково-методичне забезпечення як складова системи забезпечення спортивної підготовки.
6. Структура та зміст системи науково-методичного забезпечення підготовки національних олімпійських команд.
7. Моделі науково-методичного забезпечення підготовки висококваліфікованих спортсменів на прикладі Австралії та Великобританії.
8. Функції спортивно-педагогічного забезпечення підготовки спортсменів.
9. Функції медико-біологічного забезпечення підготовки спортсменів.
10. Функції психологічного забезпечення підготовки спортсменів.
11. Функції інформаційного забезпечення підготовки спортсменів.
12. Функції матеріально-технічного забезпечення підготовки спортсменів.
13. Поняття цільової комплексної програми підготовки національних команд в олімпійському та річному циклах.
14. Побудова підготовки спортсменів в олімпійських циклах
15. Структура і зміст підготовки спортсменів в олімпійських циклах.
16. Стратегія олімпійської підготовки у річних макроциклах.
17. Цільова програма підготовки збірної команди України до Олімпійських ігор.
18. Підходи до побудови олімпійської підготовки у світі.
19. Розвиток зарубіжних центрів олімпійської спортивної підготовки і спортивної науки в КРН.
20. Розвиток зарубіжних центрів олімпійської спортивної підготовки і спортивної науки в Канаді.
21. Розвиток зарубіжних центрів олімпійської спортивної підготовки і спортивної науки в США.
22. Науково-методичне, апаратне і медичне забезпечення спортивної підготовки в КНР.
23. Науково-методичне, апаратне і медичне забезпечення спортивної підготовки в Німеччині.
24. Науково-методичне, апаратне і медичне забезпечення спортивної підготовки в Великобританії.
25. Науково-методичне, апаратне і медичне забезпечення спортивної підготовки в Канаді.
26. Компоненти системи забезпечення підготовки спортсменів в олімпійських центрах (тренувальний, навчальний, науковий, матеріально-технічний, медичний і т.д).
27. Матеріально-технічне забезпечення збірних команд зарубіжних країн.
28. Сучасні прилади для вимірювання фізіологічних параметрів, що використовуються для підготовки спортсменів зарубіжних країн.
29. Система змагань і відбір до збірних команд зарубіжних країн
30. Соціальна підтримка олімпійців на прикладі США.
31. Соціальна підтримка олімпійців на прикладі Франції.

32. Олімпійська підготовка спортсменів СРСР у період 1952-1972 рр.
33. Система підготовки радянських спортсменів до Ігор Олімпіад і Зимових Олімпійських ігор у період 1972-1992 рр.
34. Науково-методичне забезпечення олімпійській підготовки в СРСР у період 1952-1992 рр.
35. Організаційні основи олімпійській підготовки в СРСР у період 1952-1992 рр.
36. Основи методики підготовки спортсменів в СРСР у період 1952-1992 рр.
37. Перший успішний досвід підготовки національної команди Німеччини (30-ті рр.).
38. Олімпійська підготовка спортсменів НДР у період з 1968-1988 рр.
39. Розвиток матеріальної бази, масові дитячо-юнацької спорту, організаційного і кадрового забезпечення системи олімпійській підготовки в НДР.
40. Розвиток видів спорту та система змагань у НДР.
41. Олімпійська підготовка національної команди США.
42. Розвиток олімпійської підготовки спортсменів у Китаї (КНР).
43. Державна підтримка спорту вищих досягнень у Китаї (КНР).
44. Система спортивних шкіл і пошук молодих талантів у Китаї (КНР).
45. Науково-методичне забезпечення і національні науково-дослідні інститути у Китаї (КНР).
46. Проблеми вітчизняної системи олімпійської підготовки
47. Перспективи розвитку системи олімпійської підготовки в Україні
48. Фінансування олімпійського руху в Україні.
49. Бюджетні та позабюджетні джерела фінансування олімпійського спорту в Україні.
50. Центри олімпійської підготовки в Україні.